

sundlinjens Reservestilling, Sønderborglinjen, ved Midnat lider et føleligt Knæk og i de næste 4 Timer slet ikke vokser. Fra Kl. 4 til 8 Morgen staar de to Reservelinjer jævnyrdige og følges ad i det Tempo, Fredericia er slaaet ind paa. Nu staar Kampen paa selve Fronten. Solkær Aa har trukket hele sin Reserve til sig og sat den ind paa Fronten. Fredericialinjen gaar derfor i en mat Bue ud af Kampen. Solkær Aa, der saaledes har kastet alle Kræfter ind i Kampen, hævder ved Hjælp deraf en stadig og stærkt voksende Overlegenhed over Aarøund hele Formiddagen igennem. Men Aarøund har endnu store Reservekræfter i Behold i Sønderborg. Fra Kl. 8 om Morgen rykker de frem i stejlt opadstigende Linje. Efter at Solkær Aa har lidt et Knæk lidt over Middag, naar Sønderborg op i Højde med den, og nu staar den afgørende Kamp. Indtil Kl. 4 holder Solkær Aa endnu Sønderborg og Aarøund nogenlunde Stangen. Men ved Middagstide havde Aarøund faaet en ny Forbundsfælle, idet Vinden dér var sprunget om i Østsydøst. Drevet frem af den og styrket af den stærkt fremrykkende Reservekraft skyder den op over den hidsigt kæmpende Solkæralinje, knækker i Løbet af en halv Times Tid Ryggen paa den og hævder i 1 Fods Højde sin endelige Overlegenhed over den. Kl. 6 naar den selv

sit Højdepunkt og begynder at synke, og 1 Time efter tvinger den ogsaa Solkæraalinjen, der i de sidste 3 Timer har ført sit sidste haabløse Forsvar i uforandret Højde, nedad. Nu gaar Strømmen udad med rasende Fart og fører i 10 Timer næsten alt det Vand ud, der i det Hele fandt Afløb gennem Lille Bælts smalle Rende.

At Vandstanden ved Aarøund i de sidste 4 Timer voksede saa meget stærkere end ved Solkær Aa tyder paa, at det var i meget stor Nærhed af det først nævnte Sted, det sidste Livtag blev taget. Solkær Aa havde rykket sin Front frem hertil, men blev slaaet. Selv begyndte den — paa Grund af manglende Rygstød — at give efter allerede Kl. 2. Fra det Tidspunkt hedder det i en Beretning derfra til Professor Colding: »Strømmen vendte og løb Nord paa med meget stærk Fart.«

Saaledes bragte de oprørte Elementer det storlaaede, men grufulde Skuespil, de havde opført, til en ganske drastisk Afslutning ved et indbyrdes Livtag her i Lille Bælt, nærmere bestemt: ved Aarøund.

Vinden løjede nu af, og Vandet sank. Den 15. gav det ganske vist igen et lille 1—2 Fods Efter spil, men snart laa Østersøen igen og smilte efteraarsmat, som om den ingenting havde gjort.

Literaturanmeldelser.

Anton Mohr: Kampen om Nilen 1882—1898. H. Aschehoug & Co. Kristiania 1923. 8°, 324 Sider.

Det foreliggende Værk er af ren historisk Natur, hvad jo allerede Titlen siger. Alligevel vil en Geograf kunne finde adskillige nyttige Oplysninger deri, da det nemlig beskæftiger sig med en Gren af Historien, som i nogen Grad har Føling med Geografien — nemlig Kolonialhistorien. Det centrale i Bogen er Skildringen af Stridighederne, der opstod mellem de forskellige interesserede Stater for at faa en Del af Herredømmet over det saa overmaade vigtige geografiske Omraade, som betegnes ved Nilens Løb. 1882 satte Englænderne sig fast i Ægypten efter at have tilstillet dette Lands Regering et Ultimatum: man maatte øjeblikkelig

standse Arbejdet paa Alexandrias Forsvarsværker, da Byen i modsat Fald vilde blive bombarderet. Franskmandene opfordredes af Englænderne til at gaa med til dette Skridt, men nølede og maatte saaledes finde sig i at se Englænderne sidde som Herrer i Ægypten efter deres letvundne Sejr ved Tell-el-Kebir 13. September 1882. Dette var en slem Streg i Regningen for Franskmandene; thi nu var begge Hovedveje til deres Kolonier i det fjerne Østen — Vejen over St. Helena og Kapstaden samt Vejen gennem Suezkanalen — under Englændernes Kontrol. Det gjaldt nu for dem at finde en tredje Vej til Østen, og her var det, Frankrig kom paa den fantastiske og storslaaede Tanke at bryde en Vej fra Vest til Øst gennem det næsten ukendte og herreløse Mellemafrika. Man naaede

ad Oubangi længere og længere frem mod Øst, til sidst endog til Vandskellet mellem denne Flod og Nilen; samtidig sendte man Ekspeditioner ud fra det franske Obock ved Aden Bugten for ligeledes at finde Vej Øst for Nilen. Men ved Nildalen kom man i Konflikt med Englænderne, eller rettere Englændernes kæmpemæssige Plan om Kap-Kairo-Banen, en Konflikt, som løstes 1898 i Fashoda.

Dette er Kærnen i det, Bogen behandler; men det ligger i Sagens Natur, at Forfatteren ved Behandlingen ikke kan holde sig til selve Nilomraadet, men maa betragte Naboeegnene, og en Følge deraf er, at man faar en meget grundig, paa Kildestudier bygget, Skildring af en meget stor Del af Afrikas Kolonialhistorie. Efter først at have givet en fyldig Skildring af Mahdi-Opstanden og Gordons Kamp og diskuteret Emnet, gaar han over

til paa lignende Maade at behandle Grænseegnene mod Øst, Syd og Vest, eller rettere den Politik, som de i disse Egne interesserede Stater udøvede. Forfatteren udreder grundigt Forviklingerne og slutter med en længere Skildring af den bekendte Fashoda Affære, efter hvilken Franskmændene gav Afkald paa hele Bahr-el-Ghazal mod at faa nogle nogle ukendte Ørkenstrækninger mod Vest.

Bogen, der er interessant skrevet, er som sagt rent historisk. Forfatteren gaar frem med meget stor Grundighed, og dette, saavel som de mange Litteraturhenviisninger, bevirker, at Værket bliver en Haandbog, som absolut maa anbefales enhver, der interesserer sig for disse Spørgsmaal. Et større Kort bæg i Bogen letter Oversigten.

N. H. Jacobsen.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab).

Europa.

Grundzüge der Länderkunde, 1. Band, von Alfred Hettner, 1923, 80, 273 S. med talr. Kort.

Danmarks geolog. Undersøgelser: I. Række Nr. 14, III. Nr. 22 og V Nr. 3.

Det danske Meteorolog. Institut: Nautisk Meteorolog. Aarbog, 1922.

Norges Geogr. Opmålings Virksomhet i Tidsrummet 1. Juli 1921—30. Juni 1922, Topogr. Beskrivelse: Skjømén, Hellemobotn og Hamarøy. Kristiania, 1923.

Asien.

Rapport de L'Administration des Postes Chinoises, Ministère des Communications Direction Générale des Postes, 1923, 40, 133 med Illustr.

Jaarverslag van den Topografischen Dienst in Nederlandsch-Indie over 1921, Batavia 1922, 40, 103 S. med Illustr. og Kort.

Geological, Petrographical and Palaeontological Results of Explorations, Carried out from September 1917 till June 1919 in the Island of Ceram, by L. Rutten and W. Hotz, 1923. 40, 87 S. 2 Taf. og 1 Kort.

Afrika.

Kampen om Nilen, 1882—1898, av Anton Mohr, Kristiania, 1923, 80, 324 S. og 1 Kort.

Le Sel de Tunisie, Régence de Tunis, 1923. 80, 6 S.

Les Dattes Tunisiennes, Régence de Tunis, 1923. 80, 11 S. med Illustr.

Amerika.

Anuario del Instituto Geográfico Militar, Ministerio de Guerra 1915—19. Buenos Aires, 1922, 40.

Anuario del Comercio Exterior, Anos 1918—1919—1920, Direccion General de Estadística de la Nación, 1922, 40.

Sobre la Velocidad de los Trenes Rapidos en la Republica Argentina, Enrique Sparr, 80, 9 S.

Bureau of American Ethnology, Bulletin Nr. 76 80.

Polarlandene.

Meteorolog. Institut: Isforholdene i de arktiske Have, 1922.